

Remissvar om promemorian om förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden med mera

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen tillstyrker förslagen i promemorian.

Kemikalieinspektionen ställer sig bakom förslagen i promemorian och menar att dessa kan leda till att användningen av växtskyddsmedel blir säkrare inom områden där människor ofta vistas och att exponeringen för farliga ämnen som barn och unga utsätts för kan minskas. Kemikalieinspektionen har tidigare föreslagit att endast växtskyddsmedel med mindre farliga egenskaper får placeras i klass 3 och därmed användas av var och en. Tillsammans med regeringens förslag om ett användningsförbud inom vissa områden skapar detta goda förutsättningar att uppnå en effektiv riskminskning för människors hälsa och miljön anser Kemikalieinspektionen.

Ändringar sedan förra remissen

Kemikalieinspektionen noterar att det gjorts flera större förändringar i föreliggande förslag jämfört med förslaget som remitterades hösten 2019. Kemikalieinspektionen bedömer att det nya förslaget har bättre förutsättningar att åstadkomma minskade risker för människors hälsa och miljön på ett mer kostnadseffektivt sätt. Särskilt värdefullt är att förslaget nu inte förutsätter några ändringar i det etablerade systemet för behörighetsklasser eller att ett obligatoriskt utbildningsprogram behöver införas för privata användare. Kemikalieinspektionen välkomnar också förslaget att den nu gällande tillståndsplikten för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel tas bort på gårdar till skolor och förskolor, på lekplatser som allmänheten har tillträde till, på tomtmark för flerfamiljshus samt i parker, trädgårdar och liknande platser dit allmänheten har tillträde och att det i stället införs ett förbud mot all användning av växtskyddsmedel inom dessa områden. Kemikalieinspektionen bedömer att dessa ändringar kommer att skapa en ökad tydlighet för alla parter och att de därmed kommer underlätta för en enhetlig tillämpning och tillsyn inom landet.

Bemyndigande till Kemikalieinspektionen

Förslaget innebär att Kemikalieinspektionen bemyndigas att föreskriva om undantag från förbuden inom vissa områden för verksamma ämnen i växtskyddsmedel som bedöms innebära en begränsad risk för människors hälsa och miljön. De områden det gäller är

- på skolgårdar och gårdar till förskolor och på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
- i parker, trädgårdar och andra avgränsade rekreativsområden som allmänheten har tillträde till,
- inom koloniträdgårdsområden och i växthus som inte används yrkesmässigt,
- på tomtmark, eller
- på krukväxter i hemmiljö.

Kemikalieinspektionen kommer att remittera ett förslag till ändring av Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel. Förslaget innebär att växtskyddsmedel får placeras i klass 3 bara om medlets samtliga ingående verksamma ämnen antingen är godkända som verksamma ämnen med låg risk i enlighet med artikel 22 i EU:s växtskyddsmedelsförordning¹ eller ämnen som ingår i EU-kommissionens förteckning över verksamma ämnen med eventuell låg risk². Kemikalieinspektionen kan även komma att göra vissa överväganden med anledning av de synpunkter som inkom i samband med att Kemikalieinspektionens förslag remitterades 2017. Utgångspunkten är att de verksamma ämnen som kommer att omfattas av kriterier för placering i klass 3 bör vara desamma som kommer att omfattas av undantag från förbuden att använda växtskyddsmedel inom vissa områden som Kemikalieinspektionen nu föreslås få ett bemyndigande att föreskriva om. Att reglerna kring vad som får placeras i klass 3 och vad som får användas inom de utpekade områdena blir samstämmiga gör, enligt Kemikalieinspektionens uppfattning, reglerna mer förutsägbara och enklare att tillämpa.

För de växtskyddsmedel som idag är godkända i klass 3 kommer hänförandet till klasser att ses över först i samband med att medlens godkännande ska omprövas. Det betyder att det kan dröja något eller några år innan bestämmelsen får fullt genomslag för samtliga idag godkända växtskyddsmedel i klass 3. Däremot får det användningsförbud som regeringen föreslår en mer direkt verkan. Regeringen föreslår att bestämmelserna ska träda ikraft den 1 januari 2021 utan att det införs några övergångsregler. Det innebär att det vid samma tidpunkt blir förbjudet att använda växtskyddsmedel inom de utpekade områdena såvida inte Kemikalieinspektionen samtidigt har föreskrivit om undantag. Förbudet gäller all användning av växtskyddsmedel, såväl yrkesmässig som privat och såväl biologiska som kemiska medel. Kemikalieinspektionen kan konstatera att det, möjligen förutom

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

² Kommissionens tillkännagivande om en förteckning över verksamma ämnen med eventuellt låg risk som godkänts för användning i växtskyddsmedel (2018/C 265/02).

för krukväxter i hemmiljö, normalt inte sker någon användning av växtskyddsmedel inom de utpekade områdena vid denna tidpunkt på året. Kemikalieinspektionen avser att föreskriva om undantag från de föreslagna användningsförbuden för verksamma ämnen i växtskyddsmedel som bedöms innebära en begränsad risk för människors hälsa och miljön senast vid årsskiftet.

I detta ärende har generaldirektören Per Ängquist beslutat. Camilla Thorin har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Peter Bergkvist, Runa Njålsson, Anette Andersson och juristen Cecilia Österwall deltagit.

Per Ängquist

Camilla Thorin